

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

İstanbulun en çok
okunan gazetesi

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdüğü
HASAN RASİM US
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

14

MAYIS 1940

SAL

Numara : 251 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Bir Roma
Telgrafına göre

Holanda hükûme- ti Londra'ya nak- lolundu.

Alman hücumu,
herân fazlalaşan
bir şiddetle inkişaf ediyor

Almanlar Livej'i aldı

Belçika hududundaki 7 bin Alman tayyaresine,
askerî ve sivil hedeflere merhametsizce hücum emri verildi
Belçika hükûmeti Brükselden ayrılıyor

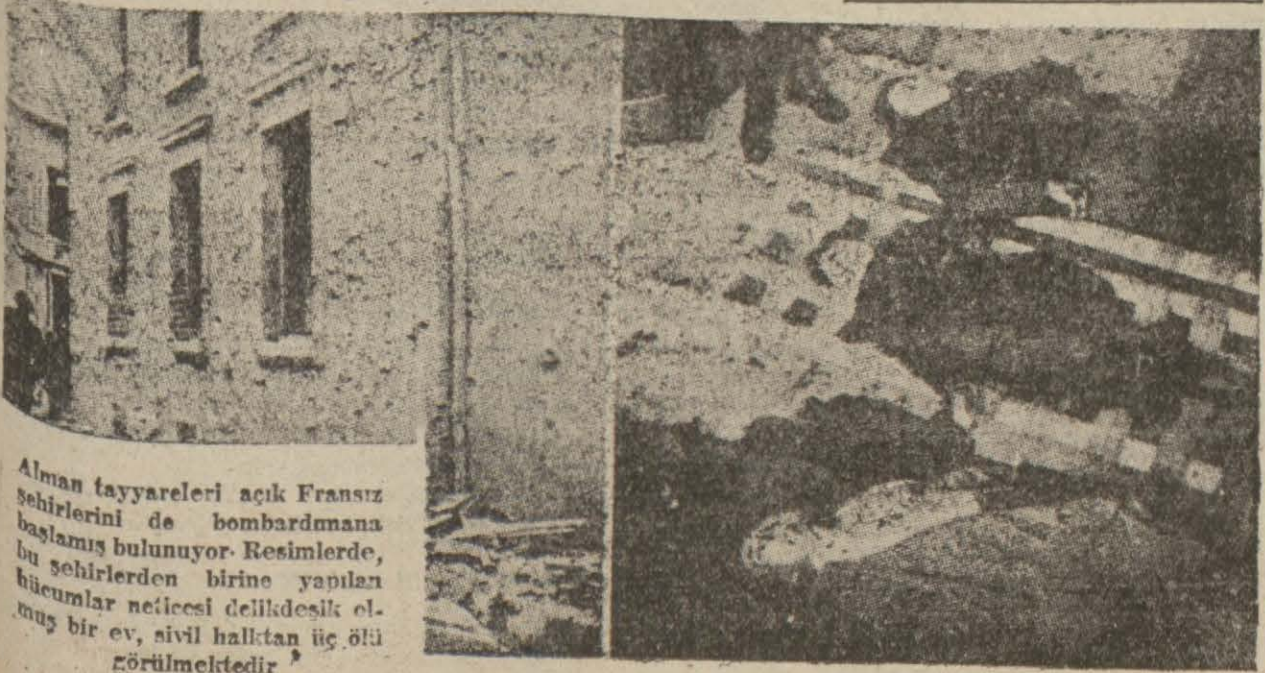
Bugünkü
büyük meydan
muharebesinin
tafsilâtı

İtalya harbe girmek üzere

Binlerce talebe, Musolininin ve
kralın sarayları önünde mütte-
fikler aleyhine nümayiş yaptı
İtalyanlara göre, kat'î büyük muharebe
şimalî Fransada olacaktır

Belçika cephesi

Paris, 14 (A. A.) — 14 mayıs sabahı tarihli
Fransız tebliği:
Alman hücumu, fazlalaşan bir şiddetle inki-
şaf etmektedir.
Merkezî Belçikada kayda değer birşey yok-
tur. Düşman, Liegeden Namur'a ve Sedan'a ka-
dar Meuse varmıştır. Sedan tahliye edilmiştir
ve bu şehrin civarında ve aynı zamanda Di-
nant'ın şimal mintakasında bilhassa şiddetli
çarpışmalar olmuştur.
Logwy'nin cenubundan Moselle'e kadar çar-
pışma devam etmektedir.
Wissembourg mintakasında düşmanın hü-
cumları püskürtülmüştür. (Devamı 2 nci sayfada)

Alman tayyareleri açık Fransız
şehirlerini de bombardmana
başlamış bulunuyor. Resimlerde,
bu şehirlerden birine yapılan
hücumlar neticesi delikdesik ol-
muş bir ev, sivil halktan üç ölü
görülmektedir.

Roma, 14 (A.A.) — Stefani
ajansından:

Talebe bu sabah bahri kontrol
aleyhinde bir nümayiş yapmıştır.
Binlerce talebe, Roma caddelerinde
dolaşmışlar ve Venedik sarayı-
nın balkonuna çıkan Duçeyi alkış-
lamışlardır.

Napolide talebe, Kralın sarayı
önüne giderek Savuva hanedanına,
Duçeye, ordu ve donanmaya olan
merbutiyetlerini göstermişlerdir.

İTALYA HARBE GİRMENİN ARİFESİNDE!

Sofya, 14 (A.A.) — Zora gazete-
sinin Roma muhabiri, İtalyada
müttefikler aleyhinde yapılmış o-

lan nümayişleri kaydederek İtal-
yanın harbe girmeye hazırlan-
makta olduğuna şüpheye mahal ol-
madığını beyan etmektedir.

Diğer taraftan aynı gazetenin
Atina muhabiri, İtalyan gemileri-
nin memleketlerine avdet etmek
üzere Yunan limanlarını terket-
mek için hükûmetlerinden emir
almış olduklarına dair olan şayia
ları tekzip etmekle beraber, Yu-
nan mehafilinin nikbinliğine rağ-
men bazı diplomatların İtalyanın
harbe girmek arifesinde olduğu
mutaleasında bulunduklarını ilâve
etmektedir.

(Devamı 2 nci sayfada)

Saat : 18,30 a kadar gelen haberler

Belçika cephesi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Kıtalarımız ve müttefik kıtaları, bilhassa tankları ve hava kuvvetleriyle çok büyük şiddette gayret sarfeden düşmana karşı cesaretle çarpışmaktadır.

13 Mayıs günü akşamı, 16 düşman tayyaresi düşürülmüştür. Bu rakam, 13 Mayıs akşamı neşredilen tebliğdeki rakama ilâve edilmelidir.

Gece, istihbarat hava kuvvetlerimiz, mteadit keşifler yapmıştır.

ALMAN ZAYIATI ÇOK BÜYÜK

Paris, 14 (A.A.) — Havas ajansı, askerî vaziyet hakkında saat 14,45 te şu malûmatı veriyor:

Bütün devirlerin ve bütün memleketler tarihlerinin kaybettiği en büyük muharebe, Meuse üzerinde şimdi, tamamen başlamış bulunuyor.

Son derece kalabalık Alman cüzütamları, Lüksemburgdan ve Ardenlerden doğru geleceğünk 13 Mayıs akşamı, Liegeden Sedan'a kadar olan Meuse mecrasına ulaşmışlardır.

Sedan - Montmedy - Longway cephesinde, Moselle'e kadar, çok şiddetli çarpışmalar yapıyor.

Liege kaleleri, şimdi müstevli Alman kuvvetlerinin ortasında derin bir çıkıntı teşkil etmekte ve Almanların harekâtını çok işkâl etmektedir. Liege'in şimali garbisinde, Alman motörlü kıtalarının yaptıkları bir saldırı, Fransız zırhlı cüzütamlarının müthiş bir mukabelesile durdurulmuştur.

Binlerce zırhlı harp âleti arasında cereyan eden bu büyük muharebe, Fransız harp malzemesinin bir zaferi şeklinde tecelli etmiştir.

Almanlar, bu muharebede muazzam zayıat almışlardır.

BELÇIKANIN BERLİNDEKİ ELÇİLİK MEMURLARI
Bern, 14 (A.A.) — Belçikanın 80 kişiden mürekkep Berlin büyük elçiliği memurlarını hamil tren, hâlâ Lindaudadır. Zira mübadele geraiti, Almanlar tarafından henüz tam olarak yerine getirilmemiştir.

MÖZ NEHİRİ MECRASI ÜZERİNDE BÜYÜK MUHAREBELER
Paris, 14 (A.A.) — Havas ajansı, saat 13-15 te askerî vaziyet hakkında şu malûmatı veriyor:

Almanlar, şimali garbide sukutu çok yaklaşmış olan Troterdam istikametinde ve cenubu garbide Ardenne'lerden geçerek Sedan istikametinde olmak üzere iki koldan yürümektedirler.

Möz'ün bütün mecrası üzerinde Sedan'dan Liege'e kadar, büyük bir muharebe cereyan etmektedir.

Liege kaleleri elân mukavemet etmektedir. Tirlemont'un cenubu garbisinde Fransız zırhlı kuvvetleri bir mukabil taarruzla Alman zırhlı kuvvetlerinin ileri hareketini durdurmuştur.

Hava muharebesi, çok geniş mikyasta devam ediyor.
İNGİLİZ ORDULARI BAŞKUMANDANININ MESAJI
Paris, 14 (A.A.) — Havas ajansının ordular muhabiri bildiriyor: Fransadaki İngiliz orduları başkumandanı general Gort, şu mesajı neşretmiştir:

"Bütün cüzütam kumandanlarını, subaylarını ve kıtaatı, İngiliz

hava kuvvetlerindeki arkadaşlarımız eşsiz yardımla yapılan ileri hareketinde gösterdikleri fevkalâde intizamdan dolayı tebrik ederim. Bu gün imparatorluğun tarihi büyük bir anının arefesinde bulunuyoruz. Mücadele meşakkatli ve uzun olacaktır. Fakat nihai zafere itimat edebiliriz.

BELÇIKA HARİCİYE NAZIRI, REYNO İLE GÖRÜŞTÜ
Paris, 14 (A.A.) — Belçika hariciye nazırı Spaak ile Fransanın Brüksel elçisi dün akşam Reyno ile görüşmüşlerdir.

7 BİN ALMAN TAYYARESİNE HÜCUM EMRİ VERİLDİ
Brüksel, 14 (A.A.) — Belçika arazisinin her noktasına 48 saat-tenberi mühim miktarda Fransız ve İngiliz takviye kıtaatı ile birçok harp malzemesi çıkarılmıştır. Belçika kıtaatının mukavemeti, müttefiklerin müsait gerait dahilinde yekdiğerile iltisak peyda etmelerini ve kuvvetli mevzilerde Belçikalıların takviye eylemelerini temin etmiştir.

Zannolunduguna göre hali hazırda İngilizler, Fransızlar ve Belçikalılar biriktirilmiş olan bütün silâhlarla büyük mukabil taarruz yapmaktadır.

Bu esnada yüksek Alman kumanda heyeti, Belçika hududunda elinde bulunan 6.000 veya yedi bin tayyareye askerî veya sivil hedeflere merhametsizce hücum emrini vermiştir. Dündenberi Almanların ağır gehirilere karşı yapmakta oldukları taarruzlar gittikçe şiddet kesbetmektedir.

ALMANLAR LİYEJİ İSGAL ETMİŞ
Roma, 14 (Hususi) — Alman kıtaları Liyeji tamamen işgal etmişler ve Flandr ovasına doğru hücumla başlamışlardır. Alman kolları Anvers ve Brüksel üzerine yürümektedir.

Diğer Alman kolları da Liyejden geri çekilmekte olan Belçika kıtalarını çevirmeye bakmaktadır.

Belçikadaki İngiliz motörlü kıtaları düşmanla temastadır. Fransız kıtaları da harp sahalarına yetmişlerdir.

SEDAN VE LONGVAY ŞEHİRLERİ İÇİNDE ŞİDDETLİ MUHAREBELER
Paris, 14 (A.A.) — (Saat 18-30 da alınmıştır) Havas ajansı saat 14,45 te bildiriyor:

Sedan ve Longway şehirleri içinde şiddetli meydan muharebesi cereyan etmektedir.

Alman iddiaları hilâfına Montmedy'de işara değer bir şey yoktur. ALMAN PARAŞÜTÇÜLERİ BRÜKSELE İNMEKTE DEVAM EDİYOR

Brüksel, 14 (A.A.) — Brüksel şehrinin muhtelif noktalarına paraşütçüler inmekte devam ediyorlar. Arttırılan jandarma efradı ve askerî kuvvetler, ezümlle nezaretlerin bulunduğu mevkiileri muhafaza altında tutmaktadır.

HÜKÜMET BRÜKSELİ TERKEDİYOR
Brüksel, 14 (A.A.) Saat 18-30 — Hükümet büyük bir ihtimalle bugün Brüksel terkedecektir. Evrakın emniyet altına alınması için, lâzımgelen bütün tedbirler alınmıştır.

MEYDAN MUHAREBESİNİN TAFSİLÂTI
Paris, 14 (A.A.) (Saat 18 de alınmıştır) — Havas ajansı, Meuse meydan muharebesi hakkında saat 14 te şu malûmatı veriyor:

Bugün 14 Mayısta harbin ilk meydan muharebesi Meuse üzerinde esaslı surette başlamıştır.

Almanlar, Liege'in şimalinde ve cenubunda iki koldan taarruz etmişlerdir.

Alman cenub kolu daha kuvvetli görünmektedir. Bu kol, çok külliyyetli piyade cüzütamlarını ve iki zırhlı fırkayı ihtiva etmektedir. Bu kuvvetler, Mozel aşılır aşılmaz, Lüksemburgdan ve Ardenne'lerden ileri doğru atılmışlardır.

Lüksemburg hududunu geçtikten sonra, yelpaze şeklinde açılarak ilerliyen Alman kollarının miktarı, ehemmiyeti ve yürüyüşü müharibe hakkında henüz sarîh malûmat almamıştır. Görünüşe göre bu yürüyüş, Fransız Ardenne'leri ve Möz'ün yukarı mecrası istikametinde yapılmaktadır.

Möz'ün sağ sahilindeki başlıca geçit noktalarında Alman müfrezeleri görüldüğü haber veriliyor.

Sedanın Mozele kadar olan sahada başka bir meydan muharebesi başlamıştır.

Almanlar Fransız hududuna gelmişlerdir ve Majino hattını Şimal Denizeine kadar götüren Fransız müstahkem hattı ileri mevzilerinde son derece şiddetli muharebeler cereyan etmiştir. Almanların civarına girdikleri Sedan ve Longway şehirleri bu istihkamların ilerisinde kâinler.

Gerek Sedan, gerek Longwayda yapılan meydan muharebesi, son derece şiddetlidir.

İtalya harbe girmek üzere

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Roma, 14 (A.A.) — Askerî harekât hakkında mütealealar serdeden teverediyorki:

"Almanların garp cephesinde büyük harp esnasında, malik oldukları fırkalardan hiç olmazsa yüz fırka fazla kuvvete malik olmaları iktiza eder. Şu halde büyük

muharebenin Şimalî Fransada cereyan etmesi çok muhtemeldir.

ALMAN SEFARETİ ÖNÜNDE

Roma 14 (A.A.) — Öğleye doğru talebe ve halktan mürekkep büyük bir kütle Alman sefaret binasının önüne giderek Almanya lehinde tezahüratta bulunmuştur.

Sovyet hava müsteşarı Almanya'ya gitti

Berlin, 14 (Radyo) — Sovyetlerin hava müsteşarı general Mahalof bir heyetle beraber sabahleyin tayyare ile Moskova'dan Berlin'e hareket etmiştir. Sovyet hava mütehassısı Almanya'da bir kaç gün kalacaktır.

Loyd Corc Yeni başvekil Çörçile muvaffakiyetler temenni etti

Londra, 14 (A.A.) — "Röyter" Dün lordlar kamarasında nutuk söyleyen hariciye nazırı lord Halifax, Holanda ve Belçikaya hücum eden Almanyanın vahşiliğinden bahsetmiş ve demiştir ki:

"Milletlerin ananevî hürriyetlerini müdafaa için cesaretle giriştikleri mücadelede, Holanda ve Belçikaya, İngiliz milleti hayranlığını bildirir. Bizler, bu memleketlerin göstermiş olduğu imtinalımlarından yeni bir kuvvet alacağız."

Londra, 14 (A.A.) — Dün avam kamarasında, Loyd Corc, parlamentonun en yaşlı üyesi sıfatıyla, söylediği nutukta, eski dostu yeni

başvekil kalbden muvaffakiyetler temenni etmiş ve demiştir ki:

"B. Çörçil'in, parlak hasletlerini, yüksekliklerini, harp işlerindeki derin bilgisini ve askerî harekât ile bu harekâtın idaresindeki tecrübesini pek iyi biliriz. Bütün hürriyet ve insan hukuku dostları, Çörçile muvaffakiyet temenni etmektedir. İngilterenin ve İngiliz imparatorluğunun bütün kaynakları emrine amâdedir."

ALMAN PARAŞÜTÇÜLERİNİN MUHTEMEL HÜCUMUNA KARŞI

Londra, 14 (A.A.) — Dün öğleden sonra yeni harbiye nazırı Edenin yaptığı beyanata müteakip, düşman paraşütçülerinin muhtemel hücumlarına karşı yeni hususî kıtaların tesisi hakkında hükümetin yakında tafsîlât neşretmesi beklenmektedir.

MUHALIF PARTİ, HAVA NAZIRINA MÜZAHARETTE BULUNACAK

Londra, 14 (A.A.) — Dün avam kamarasında yapılan bir içtima esnasında liberal muhalefet partisi grubu, Çörçil kabinesine hava nazırı olarak giren parti lideri Sir Archibald Sinclair'e müzaheretle bulunmağı vaadeden bir karar aldı. haz etmiştir.

KIZIL SAĞLI
KADIN
BÜYÜK
ESRAR
VE
ZABITA
ROMANI

Dünyaya nakleden:
Muza'fer Esen

Cuma günü
Son Dakika
sütunlarında

Cenubi Amerika Almanyayı müstereken takbih edecekler!

Montevideo, 14 (A.A.) — Uruguay hükümeti, bütün Cenubi Amerika hükümetlerine, Holanda, Belçika ve Lüksemburg'a yapılan tecavüzü takbih eden bir müsterek deklarasyon projesi tevdi etmiştir.

Bu deklarasyon projesinde Almanyanın zayıf milletlerin bitaraflığını ihlâl etmiş olduğu tesbit edilmekte, enternasyonal hukukun bu ihlâline karşı Amerikanın protesto etmesi lüzumu ileri sürülmekte ve evvelki vaziyetin yeniden tesisi talep olunmaktadır.

Yunanistana mutadan fazla turist gitmedi

Atina, 14 (A.A.) — Atina radyosu, Yunanistana mutadan fazla miktarda arzu edilmeyen turistler geldiği hakkındaki şayiaları yalanlamaktadır. Bu hususta sıkı bir kontrol yapılmaktadır. Memleketin sükûn ve menfaatlerine karşı herhangi bir teşebbüsün imkânı tamamiyle gayri varittir.

Holanda cephesi

Londra, 14 (A.A.) — Röyter: Hollanda Başvekilî ve hükümeti, bu sabah Londraya gelmiştir.

Hollanda Başvekilî ve hükümeti, Londraya varışlarında istasyonda, Lord Halifax'ı temsil eden Sir John Monck ile Hollanda elçiliği âzası tarafından karşılanmıştır.

Hollanda adliye nazırı, gazetecilere verdiği beyanatta, 11 nazırdan mürekkep Hollanda hükümetinin İngiltereye bir İngiliz harp gemisiyle gelmiş olduğunu söylemiştir.

HOLLANDANIN BERLİNDEKİ ELÇİLİK MEMURLARI

Paris, 14 (Hususi) — Hollandanın Berlin elçiliği memurları henüz Berlinden ayrılmamıştır. Bunun sebebi, harp mıntakasında bulunan Lahaydeki Alman elçiliği memurlarının tahliyesinde rastlanmış olan güçlüklerdir. Hollanda gazetecileri ise Kaiserhof'dadır. Yalnız Telgraf gazetesinin muhabiri polistedir.

İNGİLİZ TAYYARELERİNİN FAALİYETİ

Londra, 14 (A.A.) — İngiliz hava nezareti, 13 Mayıs geceyarısı aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

İngiliz hava kuvvetleri, cephenin bütün kısımlarında, şiddetli faaliyetine devam etmektedir. Muharebe tayyareleri, pek az zayıat vermek suretile, yeniden 40 dan fazla düşman tayyaresi düşürülmüştür. Bizim kayıplarımız hakkında düşmanın iddiaları gülünçtür. Hakikatte bir tek spitfire tayyaremiz düşmüştür. Bu tayyarenin mensup bulunduğu grup, daha evvel üç Alman bombardıman tayyaresi düşürmüştü. İngiliz pilot sağdır.

Düşmanın ileri hareketi, gece, Hollanda hududunun iki tarafından yapılan ve muvaffakiyetle neticelenen bir seri bombardımanla işkâl edilmiştir.

Gündüz yapılan bombardımanlar, düşmanın Belçika ve Lüksemburgdaki kolları üzerinde çok müessir olmuştur. Tayyare filolarımız, bazı kayıplara sebebiyet veren bir muvaffakiyetle karşılaşmıştır.

Düşmanın karakol gemileri üzerinde de hücumlar yapılmıştır.

HOLLANDA UMUMİ KARARGAHININ TEBLİĞİ

Amsterdam, 14 (A.A.) — Hollanda radyosu, bu geceyarısı, Hollanda umumî karargahının 13 Mayıs tarihli ikinci tebliğini neşretmiştir. Bu tebliğde ezümlle şöyle deniyor:

Küçük bir bölgede, düşman Rhin'e varmıştır. Holanda kıtaları, düşman kıtalarını geri püskürtmüşler, fakat bu bölgede tutunamamışlardır.

Şimal eyaletinde, düşman, mevzilerini takviye etmiştir. Bir Alman müfrezesi, Rotterdam'ın cenubunda tutunmaktadır. Langestraat sokağını işgalleri altında tutan Alman kıt'aları, Moerdijk köprüsüne gelmişler ve bu köprüyü geçmişlerdir.

Brabant'da Fransız kıtalarının yekünü fazlalasmaktadır. Hollanda ordu ve donanmasının birçok cüzütamları, Holanda milletinin tarihî ananesini teyit eden bir kahramanlıkla çarpışmaktadır.

Esir edilen bir Alman subayının ifadesine göre, Alman hava kuvvetleri, Holanda tayyare dafi bataryaları dolayısıyla çok büyük kayıplar kaydetmiştir.

KRALİÇE VILHELMİN LONDRADA NASIL KARŞILANDI?

Londra, 14 (A.A.) — Holanda kraliçesi Vilhelmin, dün gece Londraya gelmiştir. Kraliçe Vilhelmin, trenden indiği zaman çok müteessir bulunuyordu. Kendisini karşılamaya gelmiş olan İngiliz kralı, kraliçenin elini sıkışmış, bilâhare iki yanağından öpmüştür.

Kraliçe bir müddet etrafına bakmış, bilâhare kıızı veliaht prenses Julianayı ve damadını görünce yüzünde bir tebessüm hâsıl olmuştur. Kraliçe bir müddet kıızı ve damadı ile konuşmuş, bundan sonra İngiliz kralına dönerek krala uzun müddet franısızca görüşmüştür.

Hollanda kraliçesi, Londraya hususî trenle gelmiştir. Refakatinde, Holanda Kral muhafız alayından subaylar ve erler vardır.

HOLLANDA KRALİÇESİ BUKİNGAM SARAYINDA OTURACAK

Londra, 14 (A.A.) — Holanda kraliçesi Vilhelmin, Bukingam sarayına inmiştir. Kraliçe, bu sarayda ikamet edecektir.

Kraliçe ile krallık muhafız alayına mensub müfrez, İngiltereye bir İngiliz gemisiyle gelmiştir.

Paris, 14 (A.A.) — Havas bildiriyor: Hollanda mukavemet hattı, önce Arnhem'de zorlanmış, sonra Almanlar, Rhin'in iki sahilî boyunca Rotterdam istikametinde saldırmışlardır. Rotterdam mıntakasına inen paraşütçülerin irtibatı temin edilemediği henüz malûm değildir. Bu gerek bu ihtimal, gerek Rotterdamın sukutunun pek yaklaşıp olması ihtimali varid görülmekle iktiza eder.

Hollandalılar, eski Hollandanın, Utrecht, Amsterdam ve Lahaye eyaletlerinden müteşekkil adada mukavemeti uzatmaktadır.

Almanlar, yalnız Farbach'ın garbindaki mevkie ve Alsasta Vissembury'nin garbinda bir mevkie, mevzî ehemmiyeti haiz iki taarruz yapmışlardır.

Harb mıntakası haricinde, her iki taraf tayyareleri, keşif bombardımanları yapmışlardır. Müttefikler, Rhin ile Belçika - Holanda hududu arasında, kafilelere ve muvasala yollarına azamî müessir bir şekilde taarruzlar yapmışlar Rhin'in sağ sahilinden sol sahiline akan Alman kollarına büyük hasar ve zayıat vermişlerdir.

ALMANLAR HOLLANDANIN CENUBUNA İNDİLER!

Berlin, 14 (Radyo) — Alman ordusu şimalî Hollandanın işgalini bitirmiş, cenuba doğru ilerliyerek Rotterdama kadar gelmiştir.

HOLLANDA ERKÂNHARBİYESİ ESİR DÜŞMÜŞ

Roma, 14 (Hususi) — Şimalî Hollandada muvaffakiyetli ilerlemeler yapan Alman kıtaatı yalnızca bu mıntakada 18.000 esir almışlardır. Esirler arasında Hollanda erkânharbiyesi de vardır.

Cenuptan taarruz eden Alman kıtaları Belçika ile Holanda arasındaki muvasalayı kesmeğe muvaffak olmuşlardır.

Roma, 14 (Hususi) — Holanda orduları başkumandanı Vinkelman harekâtı selâmetle idare etmek için Londraya geçmiştir.

4 İNGİLİZ GEMİSİ BATIRILMIŞ

Roma, 14 (Hususi) — Alman hava kuvvetleri Holanda karasularında dört İngiliz gemisi batırmışlardır. Bunlardan üç tanesi torpido, bir tanesi de İngiliz nakliye gemisidir. Ayrıca iki nakliye gemisi de hasara uğratılmıştır.

Kadını, hayatta Basamak yapan adam Eski İngiliz Başvekili Zamanının bir Donjuanı idi!

Gegen asrın en tanınmış simalarından biri İngilizlerin başvekilliğini yapmış olan Disraeli idi. Şair ve muharrir olan Disraeli, arkadaşlığı, dostluğu "bir kadın, için bir ihtiyaç" teşkil eden erkeklerden biriydi. Disraelinin pek büyük bir şefkatle "Sa.. diye andığı Sara isminde bir kız kardeşi vardı. Sara Disraelinin çocukluğunda, onun için bir huzur kaynağı olmuş, gençliğinde bir destek vazifesi görmüş, ihtiyarlığında da büyük devlet adamının dert ortağı rolünü oynamış, ve kardeşinin göhrere kavuşması hususunda her türlü teşvik ve teşhilde bulunmuştu.

Disraelinin ilk romanını neşretmesine yardımcı dokunan, komşusu Madam Austen isminde bir kadındır. Disraeli bu kadını sevmiş, Madam Austen de müstakbel başvekillin bu aşkı tereddütsüz bir sevinçle kabul etmişti.

Disraeli, devrin üç güzeli diye anılan, Sheridan hemşireleri de tanışmak saadet ve talihine erişmişti. Her birisi yüksek sosyetenin birer nadide güllü olan Sheridan hemşireler, bu Yahudi ve müstakbel diplomatı sosyete âlemlerine tanıttılar. O da elinden geleni esirgemiyecek pek kısa bir zamanda bu âlemlerin maruf bir siması haline geldi. Kadınlar arasındaki muvaffakiyeti arttıkça arttı.

Sheridan hemşireler onunla bulunmaktan haz duyuyor, o da onlarla birlikte balolara, tiyatrolara gitmekten hoşlanıyordu. Filhakika Disraelinin tanıştığı bütün kız ve kadınların hepsi de güzel, cazibeli mahlûklardı.

87 yaşında olmasına rağmen dul kadınların en neşelisi bulunan Lady Cork bile, Disraelinin en yakın ve mahrem dostlarından dandı.

O zamanın en güzel iki kız kardeşi, Leydi Cesterfield ile Madam Anson da, Disraelinin efsununa kapılarak onun azat kabul etmez birer sevgilisi olmuşlar, o da onların sayesinde bütün hayatında kendisine arkadaşlık etmiş olan Markiz Londonderry ile tanışmıştı. Disraeli bütün bu güzellerle yalnız gönül eğlendi, riddi, fakat biraz da ciddileşmek istediği anlarda da, inziva hayatı geçiren Leydi Blessingtonu ziyaret ederdi.

Onun hariminde o uçarı halini bırakır ve Leydiye bütün dertlerini döker, emellerinden bahseder ve metresinin birikmekte olan borçlarından şikâyetle bulunurdu.

Evet Disraelinin bir metresi vardı. Henrietta ismini verdiği bu sevgili evli bir kadındır. Müstakbel başvekil "Henrietta mabedi", adlı manzumesini sırf bu kadının hatırasını taziz için yazmıştır.

"Cinsel lâtiften,, olan dostları kendisini memleketin nüfuzlu simalarına tanıttılar. Ve kendisini seven bir kadının sayesinde de ilk ziyası muvaffakiyetini kazanarak mebus seçildi. Kadın çok güzel olmakla beraber pek gevezeliydi. Çok sathi bir görüşü vardı.

Filhakika Disraeli, bu sevgiliyle ilk tanıştığının ertesi günü, kız kardeşine yazdığı bir mektupta onu "kaynana ziriltisi,, diye tarif etmiş, bir başka seferinde de "çekilmez karn,, diye anmıştı.

Kadın kendisinden 12 yaş büyüktü. 43 yaşında idi. Tahsilsizdi. Hiçbir kadınlık mesiyeti yoktu. Ektâ sosyete âleminde de hiç mevki sahibi değildi. Ustelik genç de sayılmazdı. Kısaca Disraeli gibi adaditah, şöhratli ve itibarlı bir adamın kabil değil dengi olamazdı. Buna rağmen, kocasının ölümünden pek az sonra,

ra, Disraeli kadına evlenme teklifinde bulundu. O da kabul etti. Kadın yeni kocasına tapıyor, Disraeli de ona tapıyordu. Evlilik hayatları (şaheser) kelimeleriyle tavsif edilebilirdi.

Disraeli, 45 yaşına basıp da gençliğindeki yakışıklılığı elden gidine, bazıları onu "pek çirkin,, buldular. Karısı:

— Herkes kocamın çirkin olduğunu sanıyor. Fakat o hiç de çirkin değil. Bilakis pek yakışıklıdır. Güzeldir. Bunu söyleyenlerin onu uyurken görmelerini isterdim,, dedi.

Bütün kadınlar Disraeliyi severlerdi. Yalnız vaktile bir şair ile evlenip de hayal inkisarına uğrayan Rosina Bulver isminde bir kadın eski başvekilliden nefret ederdi. Onun için de Mary Ann Disraeli ile evleneceği sıralarda, onun aklını çelerek onu bu niyetinden vazgeçirmeğe çalışmıştı. Fırsat düştükçe:

— Ben Madam Disraeli kadar aptal ve çirkinim, derdi.

Başkaları da Madam Disraeli yi de ahlak, aptal bulurlardı. Fakat, Disraeli Sybil adındaki romanını karısına şu kelimelerle ithaf etmişti:

"Bu ciltleri, tatlı sesi bana daha cesaret vermiş, zevki ve muhakemeleri sahifelerinde rehberlik etmiş, münekkittlerin en şiddetlisi fakat mükemmel bir zevce olan karıma ithaf ediyorum,,.

(Sonu yarın)

Bütün kuvvetlerini toplayarak bir silkindi. Gırtlığını kurtardı. Sonra Burhan, onun tekrar hücumu geçeceğini ve üzerine çullana çağını beklerken Abbas iki kolu nu da Burhanın kollarından kurtarıp kurtarmaz kaçmaya başladı.

Bahçeye fırlamıştı. Arkasından koşan Burhan, onun köşkün diğer tarafına kaçtığını anladı, gözden kaybetmemek üzere atıldı; Abbas köşkün ön tarafında gene kaybolmuştu.

Onun köşke girdiğini anlayarak pencerelerin dibinden ihtiyatla kapıya yürüdü. Yanına gelen Fahreyi bir eliyle himaye ederek diğerle silâhı çekti.

Burada iki dakikadan fazla beklemeler. Biraz sonra aşağıya inen yokuşta ağaçların arasında bir yıldırım gibi kaçan bir gölge görüldü; bu Abbas'tı. Kolunda büyük bir paket vardı. Burhan onun arkasından koşar gibi yapıp rakibi üç adım attı; Sonra nişanlının yanına geldi.

— ONUNCU KISIM — BOĞAZIN TEPELERİNDEKİ TAKIP

Fahire, o kadar heyecan ve yorgunluktan sonra kollarının arasına girdiği nişanlısını artık bırakmamak azmle:

— Burhan, dedi. Seni tekrar görmek yeniden hayata kavuş-

Erkek (asabi bir tavırla) — Canım kaplan körkümü ütülesene, ne bekliyorsun?
Kadın — Demir devrinli

Anadoluhisarında Cinayet

- 23 -

mak kadar beni mesur ediyor. Bu hınzır herif, bana senin öldüğünü söylemişti.

— Hakikaten, az daha öldürüyordun beni!.. Fakat durmayalım. Henüz vazifem bitmedi. Telefonla merkezleri haberdar etmeliyiz.. Şimdi o, otomobile bindi; ben gelirken aşağıda tam yokuşun başında bir otomobil gördüm. Bunun köşkten istenildiğini şoförden öğrendim. Köşke girince bunun kimin tarafından istenildiğini anlayarak telefonla bir araba da ben istedim. Şimdi o da beni bekliyor.

O sırada aşağıda, yolda bir motor sesi, sonra da bir otomobilin iskelede doğru uzaklaştığı işitildi.

Burhan Şefik köşkün salonunda genç kızı bir iskemlede oturarak:

— Siz burada beni bekleyiniz. Telefon edip geleceğim..

— Hayır... Babamın odasına ben de gelmek istiyorum..

O zaman Burhan, genç kızı

kollarından tutarak babasının odasına doğru yürümesine mani oldu:

— Hayır, dedi. Siz kat'iyen gelmeyiniz. Artık babanızın odasına giremezsiniz.

— Ne var, ne oldu?

— Babanız büyük. Çok büyük bir felâkete maruz kaldı.

Fahire bir günlük ızdırapla zaten harap bir haldeyken büsbütün eridi, bozuldu. Zayıf ısıtılır, ısıtılmaz bir sesle:

— Babam... diyebilirdi.

Burhan genç kızı, ilk defa olarak ve ancak teselli maksadıyla kolları arasına alıp sıkmaya mecbur oldu. Yürekler parçalayıcı bir gözyaşı seli Fahirenin yanaklarını ıslatmakta devam ederken Burhan:

— Fahire, dedi. Mukadderat... Ne yapalım? Ben hayatımı tehlikeye koyarak bütün bunların önüne geçmek istedim. Fakat muvaffak olamadım. Babanız, hınzır herifin son kurbanıdır. Şimdi onun intikamını almak lâzımdır. Abbas adaletin pençesinden yakasını kurtarmamalıdır.

Burhan, bunları söylerken genç kızı kucakladı ve koltuğa oturttu. Sonra biraz evvel, içeriye girer girmez Nazmi efendinin henüz soğumaya başlayan vücudiyle karşılaştığı kanlı odaya dalarak telefona kostu.

— Alo, ben Burhan Şefik... Acele civara motor çıkarınız. 3783 numaralı Şevrole markalı bir araba Anadoluhisarından öteye Üsküdar, Çamlıca yollarına doğru gidiyor. Henüz yoldadır. İçinde bir tek müşteri olacak. Kısa boylu, otuz beş, kırk yaşlarında, şivesinden Arap olduğu anlaşılır. İsmi Abbas.. Dikkat... Tehlikeli bir katildir. Diğer taraftan Anadoluhisarında hem Doktor Şemsettinin yalısında hem Mustafa Nazminin köşkünde birer maktül var. Bunları kaldırmalı. Katil malûmdur.

Taharrî memuru genç kıza yaklaşıp:

— Fahire hanım... Ben bu dakikada işimi bırakamam. Derhal

faaliyete geçmeğe mecburum. Daha birçok vazifeler beni bekliyor. Seni yalnız bırakacağım için beni mazur gör. Hemen aşağıda beni bekleyen arabaya binerek katilin peşına gitmeliyim. Bu suretle babanın intikamı da alınmış olacaktır.

Yalnız kalmak, hele Burhanı bırakmak, tekrar hem onu, hem kendini ayrı ayrı felâketlere terk etmek gibi görüldüğü için genç kız birdenbire kararını söyledi:

— Hayır!.. Ben kalamam.. Ben de geleceğim.

— Evet... Fakat... Bir genç kızın girmeyeceği yerlere girebilirim!..

— Ne olursa olsun... Her yer gitmiye hazırım. Bu uğursuz yerde yalnız başıma kalmaktan sizinle en tehlikeli yerlere gitmeye göze alırım. Artık bir daha da buraya girmeyeceğim..

— Pekî; gidelim. Oradan istanbula geçersen; seni iskelede bırakayım.

— Hayır, hayır... Abbasın yalısındaki görmek istiyorum. İstiyorum. Bu saadeti benden esirgeme!.. Babamın intikamının alındığını gözlerimle görmeliyim..

Abbas, Burhanın elinden kurtulup köşke girdiği zaman ilk işi bir araya topladığı üç şamdanı toplamak, sonra arka kapıdan bahçeye çıkıp bir ok gibi bozuk yollardan kendini koyuvermek oldu. Aşağıda, düz yolda bir Şevrole bekliyordu. Şoförün yanına oturdu. Tam motor hareket ederken:

— Çabuk; dedi. Geriye dön... Saha müsait olduğu için arabanın manevrası güç olmadı ve otomobil girintili, çıkıntılı dar yolda süratle gözen kayboldu.

Kıymetli eşyasını yanına taşıyan Abbas şoföre son süratle gitmesini ve bir kadın meselesinden dolayı gözen kaybolmak istediğini, eğer salimen içerenköyüne varırlarsa on lira bahşış vereceğini söyledi.

Otomobil bir yıldırım hızıyla Anadoluhisarı sokaklarından, çayırda, dere kenarından geçti; boğaziçi uzaklarda bıraktı; dağlara tırmandı.

Bozuk, çamurlu, tehlikeli yollarda iki tarafına sallanan, babanın düşmek için pencere kenarlarını tutan ve kırılmamasını temin için kıymetli paketini muhafaza ya çalışan Abbas bir iki defa arka pencereden geriye gözetlemek lüzumunu da hissetti.

Lüzumsuz bir ihtiyat tedbirini kendisini kim, hangi vasıtya ile takip edebilecekti? Burhan Şefik henüz köşkte, mâşûkasına kavuştuğuna şükrediyor, işi müdürü yette halletmek, başkalarına hıvala etmek çarelerini arayor olacaktı. Kaldı ki takip etmek istese dahi ne vasıta bulacaktı? Abbas gibi telefona sarılsa bile ancak on, onbeş dakika sonra, o da tesadüf ederse iskelelerin birinde bir otomobil bulabilirdi ki, bu müddet zarfında atı alan Üsküdarı geçmiş olacaktı!..

(Devamı var)

Hikâye

Artist namusu

Nakleden:
BURHAN BURÇAK

Cesi Layt büyük bir "Müzikholde" de küçük roller oynayordu. İngiliz kızlarını andıran sarışın güzelliği, zarif bacakları, bilhassa fazla serbest tavrile büyük muvaffakiyet kazanmıştı. Daha şimdiden, bir sahne yıldızı olacağından bahsediliyordu. Bu kararda, direktörü kimbilir ne kuvvetli bir tazyik neticesinde ikna eden zengin bir tüccarın tesiri de olduğu inkâr edilemezdi; ama, sırf san'ati himaye maksadıyla... Cesi günden güne ilerliyor; şuhluğu, güzelliği, alçak gönüllülüğü ile herkesin sevgisini kazanıyordu.

Cesi aslen Fransızdı; asıl ismi de "Mari Pijpen" di. Fakat, seyranıyetle İngiliz kızlarının kazandığı itibarı daha işe başlarken keşfetmiş ismini ve milliyetini hemen değiştirivermişti.

İstedigi zaman bir Parisliden daha mükemmel bir şive ile fransızca konuştuğunu görerek hayret edenlere "babam Kemriç darülfünununun eski müderrislerinden bir Fransızdı." derdi.

Herkes, hemen umumiyetle, buna inanıyorlardı. Hem niçin olmasın? Vakıa babası Pijpen, kuyumcu yanında çalışan ihtiyar bir işçiydi ve kızına yaptığı şeyler için muğber biriydi. Fakat o da büyük kızının bu fena hareketini, küçüğünü evlenerek unutmaya çalışmıştı. Yalnız, Cesi zengindi, halbuki dışarıklı bir kuyumcu ya varan öbürü geçinmek için akla karayı seçiyordu.

Bununla beraber iki kız kardeş hayret edilecek derecede birbirlerini hakiki bir muhabbetle seviyorlar ve anlaşıyorlardı.

Süzan, Cesi'nin istidadı, muhteşem tuvaletleri, parıl parıl yanan elmasları, kocaman otomobili karşısında gâşayı oluyordu. Cesi de buna mukabil kardeşinin, kocası ile iki yaşındaki çocuğu arasında, geçirdiği sakin hayata âdeta bir hürmet duyuyordu.

Cesi ile ben eskidenberi tanışan ve sevgilen iki arkadaşlık. Aramızda en küçük bir macera bile geçmemişti. Yalnız, birbirimizi görmekten büyük bir zevk duyuyorduk. O kadar ki, dertlerini dinliye, dinliye, kendimi ona ailesinden daha yakın duymaya başlamıştım.

Her sevgiye bana anlatıyordu. Şehhar güzelliğiyle istediği adamı kendine cezbediyor; sonra da, usandığını hissederek etmez, hiç bir dedi koduya ve hâdiseye meydan vermeden kendinden uzaklaştırmasını biliyordu.

Bir gün, locasındaydım. Makyajını yapmakla meşguldü. Üzerine dikkatle tükürdüyü bir fırça ile kirpiklerinin süzmesini canlandırırken, birdenbire bağırdı:

— Haberin var mı? Süzan geliyor.

Hayret içinde kaldım. Şimdiye kadar arada sırada kardeşinin ve eniştesinin yanına birkaç gün geçirmek için Cesi'nin seyahat ettiğini biliyordum.

Birdenbire eniştesi aklına geldi:

— Kocası? diye sordum.

— O dükkânda kalıyor.

Tafsilat birbirini takibe başladı: Süzan artık sabredemiyordu. Ablasını evinde bir misafir gibi değil, sahne üzerindeki herkesin takdirini, herkesin alkışını kazanırken görmek istiyordu. Daha doğrusu, itibar etmediği bir sebebe göre, bu debdebeli hayatı yakından görmek için geliyordu.

İki kardeşin birbirine kavuşması pek heyecanlı oldu. Evvelâ uzun, uzun kucaklaştılar. Sonra, neğeli kelimelerle, sevinç sayhalarile dolu, bitmez tükenmez bir konuşmaya daldılar. Daha sonra, Cesi'nin budurvarı bir oda haline konuldu. Süzanın sade; basit köylü elbiseleri birer birer divanın üzerine serildi.

Fakat hayret edilecek şey; Süzan garip bir tarzda giyinmesine rağmen son derece güzeldi. Bilmem niçin; ben onu çirkin tahayyül etmişim. Sarışın; narin güzel bir yüz; dolgun; kusursuz bir vücut...

Süzanla uzun zamanlar baş başa kalmamın kabil olacağını büyük bir memnuniyetle gördüm. Çünkü Cesi; gündüzleri provalara; geceleri temsillere; boş kaldığı zamanlarda da kendine parlak bir istikbal hazırlayan milyonlar sahibi tüccara koşarken, ben de misafirle meşgul olmak mecburiyetinde kalıyordum. Uzun zaman işsizdim; bu vazifeyi hakkiyle yapabiliyordum.

Paris gezmeğe başladık. "Lover sarayı" bizi, yavaş yavaş seri adamlarla salonlarını geçerken gördü. Müzeler "bize kapılarını açtı. Ben bile onları ancak bu günden sonra tanımaya başladım.

Sonra bu gezintilerden bıktık. Korurlarda, bulvarlarda, arada sırada "çay" da dilenmek üzere dolaşmaya başladık.

İşte bahsedeceğim mucize de bu "budurvar" da oldu.

Nasıl anlatayım? Bir gün hani bazan erkekler zaaf duydukları kadınlara takılmak isterler, işte ben de o gün böyle bir arzuya kapıldım! Süzana hafif bir ima ile vücudunun kardeşinin vücudundan daha güzel olduğunu anlattım. Sevindim. Fakat derhal rü'at ettim; ve fakat Cesi'nin elbiselerini kendine yakıştıramayacağını söyledim. "Şehir elbiselerini değil, dedim. Müzikhol elbiselerini." Bunları evvelce hazırladığım bir plâna göre söylüyordum. İstedigime de muvaffak oldum.

Çok geçmedi Süzan bir müzikhol elbiselerini yakalayarak bitişik odaya geçti.

Geri döndüğü zaman, burada yazabileceğim bütün sıfatları gölgede bırakacak muhteşem bir güzelliğe karşısında kaldım. İnanın bana, ömrümde bu kadar ahenkli omuzlar, bu kadar kusursuz bir ense, bu kadar güzel bacaklar görmemişim. Küçük dışarıklık, vücudunu yarı yarıya çiplaklaştıran bu elbise içinde görülmemiş bir güzelliğe güzelleşmişti.

Kendini hayretle seyrettiğini anladı. Memnuniyetini gözlerinde okuyordum! Fakat birdenbire içine kendini aynada görmek arzusu doğdu. Bakışlarının altın da yarı çıplak durduğunu farkeder etmez de feryadı kopardı. Yanakları kıpkırmızı oldu; kaçmak istedi. Kendisini bırakmak için ne kadar uğraştım.

Kollarının arasına aldım. Kokusu — pardon Cesinin kokusu — vücudunun yumuşaklığı, saklayamadığı heyecan bana kâdimi kaybettirdi. Divanın üzerine, yastıkların arasına düşmek üzereydik.

Kapı açıldı, içeri Cesi girdi. Birden bire herşeyi anladı. Yaklaştı; kardeşini bileğinden yakaladı. Şiddetle benden ayırdı.

Sonra o, mahcup başı önünde dururken bağırdı:

— Benim gibi bir artist olunca insanın herşeyi yapmağa hakkı vardır! Aşklarım benim san'atime yardım ederler. Eğer ben sergüzeşt içinde yuvarlanırsaydım istidadım kaç para ederdi?

Fakat senin gibi, mühim bir mevki sahibi bir tüccara evli bir aile kadını olursan, insan kendini korumalıdır.

Sonra, aile faziletine hürmet ettiğini "Pijpen" lerin haysiyetini korumak istediğini söyleyerek Süzanı, bir kelime bile söylemesine müsaade etmeden kapı dışarı itti.

Günlük bulmaca

Soldan sağa:
1 — Alaturka musikide bir makam.
2 — Hususî değil, Yağ, 3 — Mahalle bidece satılan tatlılardan biri, 4 — Basına (Ş) gelirse ısk olur, Lemz, ne bakmak, 5 — Eski bir İran padişahı, 6 — Tersî gezmeğe çıkmak demektir. 7 — Faşist bir memleket, 8 — Artmaktan emir, büyük cadde, 9 — Dedenin yarısı, 10 — Sayı garkta bir hükümet. 10 — Kodret, köle.

Yukardan aşağı:
1 — Hitabe, Geri çevirmek 2 — Meylettirmek, gimendifer katartı, 3 — Sonuna (D) gelirse direk olur, seha ve meyvanın toptan satıldığı yer, 4 — Eski bir İngiliz kraliçesi, 5 — Eski bir İngiliz kraliçesi, 6 — Kusmak, 7 — Arap harflerinin hareketlerinden, Beyaz, 8 — Elbisenin ilikliycek şeyi kalmamış, 9 — Terzî demektir, Suak, 10 — Basına (Ş) gelirse tatlı su solucanı olur, Cankırtısı.

19 No. 11 bulmacamızın halli:
Soldan sağa:
1 — Yerebatan, 2 — Kocatepe, 3 — Akan, Yavan, 4 — Ren, Başak, 5 — Atiyen, Lak, 6 — İmbik, Aire, 7 — Se, Lâvrens, 8 — Akıl, İkdâm, 9 — Sirt Ece, 10 — İlk, Nık.